

CONFECTIOES

AROMATICÆ.

*

Aromaticum Garyophyllatum, descriptionis Mesue.

℞. Garyophyllorum ꝓ vii.
 Macis Zedoariæ Galangæ
 Satali Machoziri Trochiscorū Diarrhodō
 Cinnamomi Ligni Aloës Spicæ Indicæ
 Piperis longi Cardam. minoris ana ꝓ j. *
 Rosarum ꝓ iiij. Glycyrrhizæ rasæ
 Galliæ moschataæ veræ ana ꝓ ij.
 Folii [*Sumatur eius loco Cassia lignea vera, aut
 duplex pondus Cinnamomi.*]
 Cubebarum ana ꝓ ij. Ambraæ ꝓ j. *
 Nofchi ꝓß. Sacchari optimi.

VAL. CORDI ANNOTAT.

IN confectiōibus aromaticis ad saccharilibus *
 unam, pendentem ꝓ xij. accipiatur ꝓ j. spe-
 cierum.

MYROBLAÆ accipiant in confectiōibus librā *
 continentem ꝓ xij. & secundum hanc dividantur
 uncia, dragma & scrupuli. Scrupulus vero pen-
 dat grana electa xx. Nicolao presertim.

GALANGÆ, id est, minoris Galangæ &
 rufa, saporis aromati: nam affertur hodie nova
 qua-

quædam Galanga, magna, crassa, foris subrusa, intus Zingiberi palliditate & filis, gustu acerrima, sine aromatica aliqua gratia: hæc in nullas confectioes Galanga nomine iniicienda est. Quod semel dixisse satis sit.

A **SANTALUM** Machoziri, est species citrini Santali, odoratissima, & valde aromatica, tam gustu, quam odore: & affertur ad nos cum Santalo albo, & citrino vulgari.

GLYCYRRHIZA est dulcis radix, quam hodie usitato nomine Liquiritiam appellant.

B **FOLIUM** nondum allatum est ad nos in Germaniam; quare cum eo careamus, necesse est eius loco aliquod succedaneum accipere. Est autem eius succedaneum, ut Galenus nobis reliquit, Spica Indica, aut Cassia lignea vera. Cum autem hæc confectio alioquin capiat Spicam Indicam, Foliū vice Cassiam ligneam veram accipiendam esse censeo.

MOSCHI scribendum est: nam Musci appellatione, arborum villosa canities dicitur.

PETRI Coudenbergii Scholia.

A Santalum Machoz. est species, & c.] Santali citrini duas reperiri species, cum Cordum dicere Franciscus Alexander in suo Apolline miretur, nos easdem quoque in eadem acervis à Lusitanis Antuerpiam advectas interdum observavimus. Vnam nempe (Santali albi corde ad rufedinem accedente, ignavis quandoque imponitur) inter vulgarem optimam, ex pallido rufescentem, odoratam ac aromaticam: Alteram vero prorsus luteam,

luteam, aut quasi croco tinctam, odoratissimam,
 & valde aromaticam tam gustu quam odore,
 ut & Cordus ait; atque insuper sanguinosam,
 sedeam admodum raram. De hac itaque specie
 cum Cordum hic locutum esse existimem: non ea
 propter tamen id ipsum quartum Santalum dici
 debere putamus, ut Franciscus sinistre colligit:
 haud secus atque nigri Piperis species plures cum
 sint, magnitudine, duritie, pondere atque acre-
 dine differentes, illorum aliqua quartum Piper
 esse dici non possit. Ceterum de Santalis plura, ea-
 que magis indubitata, quam à quoquam hæctenus
 scriptitatum est, qui cupit, Garcia ab Horto de
 Aromatibus Indicis libellum, nuperrime ex Lusit-
 anico in Latinam linguam à Carolo Clusio con-
 versum, consulat.

Folium.] Folium tribus nervis distinctum, B
 lawino simile, quod Folii Indi nomine in officinis
 passim prostat, Folii in medicamentis locum non
 incommode obtinere possit, dum genuinum adferat-
 ur, haberique abunde queat. De hoc quoque pluri-
 bus Garcia libellus.

VENTRICULUM & cor confortat: nau-
 seam & vomitum sedat; & valet contra
 putrefactionem in partibus ventriculi.
 Membra vero nutritionis calefacit, ac
 ventositates dissolvit & carminat.

Aromaticum Rosatum Gabrielis,
descript. Mesua.

℞. Rosarum rubrarum ʒ xv.

Gly-

Glycyrrhizæ rasæ ℥ viij.
 Ligni Aloës Sārali Machoziri ana ℥ iij.
 Cinnamomi electi ℥ v.
 Macis Garyophyllorum ana ℥ ij. ℞.
 Gummi Arabici
 Tragacanthæ ana ℥ ij. ℞ ij.
 Nucis moschatæ Cardamomi
 Galangæ ana ℥ j.
 Spicæ Indicæ Ambræ griseæ ana ℞ ij.
 Moschi ℞ j. Sacchari.

CARDAMOMI, videlicet minoris: nam cum simpliciter Cardamomum scribunt auctores, minus Cardamomum, id est, usuale intelligunt.

MOSCHI; hoc est, ut vulgo dicitur corrupto vocabulo, Musci; plus illud aromaticum.

VENTRICULO imbecillo, aliisque nutritioni deservientibus instrumentis succurrit. Ventriculi humiditatem, omnemque in eo putredinem emendat: concoctionem iuvat; & ex morbo convalescentibus auxiliatur.

Dianisum D. Mesue.

℞. Anisi electi ℥ xx.
 Glycyrrhizæ rasæ Mastiches ana ℥ i.
 Carei [*i. Carvi*] Macis Galangæ Fœniculi
 Zingiberis Cinnamomi ana ℥ v.
 Macropiperis Melanopiperis Leucopip.
 Calaminthæ Pyrethri
 Casiæ lignæ veræ ana ℥ ij.
 * Cardamomi minoris Garyophyllorum
 Cube-

Cubeborum Spicæ Indicæ

Croci ana ʒ j. β. Sacchari.

MASTICHES, hoc est, ut vulgo dicitur,
Masticis.

CASIA lignea vera debet accipi, quæ nuper
cepit afferri; figura Cinnamomi, gustus aliquan-
tulum lubrica, & Cinnamomi amula: at non ille
parvus cortex saporis insipidi ac styptici, ut hæte-
nus factum est.

CRASSIS flatibus in ventriculo na-
tis, eiusdemque perfrictioni succurrit. Pi-
ruitam in eo crudam absumit; tussique
diurnæ prodest.

Diambra D. Mesuæ.

R. Cinnamomi Doronici.

Garyophyllorum Macis Nucis Moschatae

Folii [aut succedanei eius] Galangæ ana ʒ iij.

Spicæ Indicæ Cardamomi maioris

Cardamomi minoris ana ʒ j.

Zingiberis ʒ j. β.

Santali citrini Ligni Aloës

Piperis longi ana ʒ ij. Ambræ ʒ i.

Moschi ʒ β. Sacchari albissimi.

CONTRA omnem corporis imbecilli-
tatem efficax est; omnemq; corporis per-
frictionem discutit: nativum suscitatur ca-
lorem, & redivivum recreat; refarcitque
eos qui frigido torquentur humore. Iuvat
articulos, & membris omnibus miri-
fice

fice subvenit. Ventriculum fastidientem, quique cibum continere non potest, roborat: & inappetentiam cibi summe corrigit. Cor ipsum roborat.

A *Diathamaron D. Nicolai.*

R̄. Anthophyllum
Zingiberis ana ꝓ v. ꝓ j. ḡ xvj.
Cinnamomi

Garyophyll. ana ꝓ iiij. ꝓ j. ḡ iiij.
Carnium dactylorum ꝓ iiij. β. ḡ viij.

* Galangæ Spicæ Indicæ Zedoariæ
Costi Pyrethri Coralli rubri

B Rheupontici [*accipiatur eius panuria Rha-
barbarum sic vocatum*]

Saliuncæ Tragacanthæ Anacardi
Ossium dactylorum Carpobalsami Anisi

* Baccarum Iuniperi ana ꝓ ij. ꝓ ij. ḡ viij.
Leucopiperis

* Macropiperis ana ꝓ j. ꝓ j. ḡ ij.
Limaturæ auri puri

Limaturæ argenti meri

* Ossium è corde cervi ana ꝓ ij. β. ḡ vj.
Rasuræ Eboris Moschi ana ꝓ j. ḡ vij.
Ambræ ꝓ j. Sacchari.

THAMAR Arabibus dactylum, palma arboris fructum significat; unde confectioni nomen

* Diathamaron: corrupte Diacameron.

ANTHOPHYLLI sunt grandes Garyophylli, qui ad maturitatem pervenerunt, nucleo

intus duro bisidoque; sapore non tam acres ut Garyophylli, præterquam in superficie.

COSTI; videlicet albi, servidum & aromaticum saporem habentis. Non vulgaris illius grandis, qui teterrimum & rancidum saporem habet, & adulterinus est, atque ex Helvetiorum alpiibus & Italia ad nos affertur.

CARPOBALSAMI. Non habentur Opobalsamum, Carpobalsamum, & Xylobalsamum, secundum eorum veram descriptionem: verum cum experientia didicerimus, quod olea Cinnamomi & Garyophyllorum secundum nostram artem distillandi, veteribus ignotam, parata, in probis Balsami veri, & virtutibus similia sint (quare etiam pro Opobalsamo, oleum Garyophyllorum in Theriacam nostram accepimus.) non inconsultum esset, si quis pro Carpobalsamo acciperet Cubebas, aut Caryophylla, sive etiam Cardamomum, aut aliud semen, quod haberet mordacitatem in gustu, cum quadam redolentia, secundum Carpobalsami descriptionem, si horum nullum antea esset in descriptione.

SALIUNCA Germanicum est vocabulum, quo significatur Spica Celtica vera, quam in Pharmacopoliis Spicam Romanam appellant. Sed in Nicolao Alexandrino Græco, invenitur loco Saliumca Eleliphacum, id est, Salvia, præsertim in Awea Alexandrina.

LIMATURA auri & argenti. Cum aurum sit metallicum & valde ponderosum corpus, limatura eius vel scobs semper fundum petit, nec
aqua-

æqualiter confectio nibus commiscetur: quare hic, & reliquis omnibus locis, sumantur folia auri.

P. C. SCHOL.

- A *Pondera apud Cordum hæc in compositione depravatissima restitui: sed non veluti L. Fuchsius ex suo Myrepsō vult, hocce in medicamento, innumerisque aliis corruptissimo.*
- B *Corallium album, quod à Cordo perperam appositum erat, deleui.*

E F F I C A C I T E R prodest difficulter spirantibus, arteriacis, tuffientibus, tabidis & omni thoracis & stomachi offensa: Aquæ subter cutem fusæ, renam doloribus. Voluptatem parit, corporaque laginat.

Diacalaminthon D. Mesue.

℞. Calaminthæ montanæ
Calaminthæ campestris Sefelios
Petroselini Macedonici ana ʒ vj.
Zingiberis ʒ iij.
Seminis Apii
Comarum Thymi ana ʒ ij.
Ligustici ʒ vj.
Piperis ʒ xij. Sacchari albissimi.

CALAMINTHA montana nascitur copiosissime in montibus circa Confluentiam urbem, ad Rheni & Mosella confluentes.

C A.

CALAMINTHA *campestris*, hoc est, usualis Calamintha, qua in arvis nascitur (Mese fluviatilem requirit:) hæc enim efficacior est, quam in humidis locis nata. Germanice Kornmyntz vocatur.

SESELIOS, id est Sifselios, quod etiam Siler montanum vocatur.

COMARUM Thymi, id est, summitatam foliorum, & florum Thymi.

PETROSELINUM Macedonicum non est Olusatrum, vel, ut corrupte pronuntiant, Olixatum, aut Alexandrum; semine oblongo, magno, nigro, amaro, ac Myrrham emulante sapore. Sed quia iam vero Macedonico Petroselino caremus, licet nobis eius loco Olusatri semen accipere (quod vulgo in Pharmacopoliis Petroselinum Macedonicum, falso tamen, appellatur;) donec aliquando verum nobis contingat.

PIPERIS, id est, Piperis nigri: nam cum Piper simpliciter pronunciamus, semper nigrum intelligimus.

AUXILIATUR iis quos cibi fastidiū urget, appetentiam revocans: ægre quoque spirantibus, ventriculo refrigerationem sentienti, & flatibus distento, confert.

Diacalaminthon Galeni, Sanitatis tuenda lib. 4.

℞. Calaminthæ Pulegii Petroselini
Seselios ana ℥ j.

B

Apii

Apii Cacuminum Thymi ana ꝓ ij.
 Ligustici seminis ꝓ viij.
 Piperis ꝓ xxiii. Sacchari.

CRASSA ac lenta attenuat & discutit: urinas movet, ac mulieribus menses.

Diacuminum D. Nicolai.

℞. Cumini præparati [*id est, pridie in aceto infusi, & iterum exiccati*] ꝓ viij.
 (*id est, ꝓ j. ꝓ j*)

Cinnamomi

A Garyophyllorum ana ꝓ ij. β.

Melanopiperis

Zingiberis ana ꝓ ij. ö v.

Galangæ

Thymbrae [*eius loco sume Satureiam*]

Calaminthæ ana ꝓ j. ꝓ ij.

Ammios

Ligustici ana ꝓ j. ö xvij.

Macropiperis ꝓ j.

Spicæ Indicæ Cardamomi

Nucis Moschatæ ana ꝓ ij. β.

Sacchari.

THYMBRA est proprie Satureia silvestris, circa quam nascitur Cuscuta Epithymo similis, qua Epithymbrum appellatur. Afferitur iam ad nos ex Orientalibus partibus; verum raro: ideoque in defectu eius sativam Thymbram, hoc est, Satureiam accipere nobis licet.

P. C.

P. C. SCHOL.

Ana ʒ ij. β.] *Cacuit Fuchsus, ʒ iij. ʒ ij. A*
 ex *Pseudomyrepsō suo legendum existimans.*

ARTERIACIS, difficultati spirandi,
 rufficulosis, inflationibus efficacis est adiu-
 mento. Noxā ventriculi corrigit, conco-
 ctionem iuvat, adstrictionum vitia sanat.

Diacinnamomum Mesuæ.

R. Cinnamomi tenuis	ʒ xv.	A
Cinnamomi crassi boni		
Enulæ ana	ʒ iiij.	B
Galangæ	ʒ vij.	
Garyophyllorum	Piperis longi	
Cardamomi maioris	Cardamomi mi-	
Zingiberis	Macis	(noris
Nucis moschatæ		
Ligni Aloës ana	ʒ ij.	
Sacchari tabarzeth	ʒ v.	*
Sacchari albissimi.		

SACCHARI tabarzeth, id est, purissimi
 atque optimi Sacchari, cuius ʒ ut miscentur
 speciebus: idque ideo hoc loco accipitur, ut species
 eo melius conserventur ad usum. Vltimum Sac-
 charum additur, cum vis rotulas facere ex specie-
 bus.

P. C. SCHOL.

Cinnamomi tenuis, Cinnamomi crassi.] A
 per *Darseni, vel potius Darchini, lignum Chi-*
nense, seu lignum odoratum, hoc est, Chma-
 B 2 *momum,*

momum, tanquam China amomum, sive Cinamomum intelligunt Persæ atque scriptores Arabes; cortices quandoque ligna appellantes, ut Xylocinamomum Græci. Quod interim crassicorticis est, Cinnamum vocant. Per Darseni Cinami igitur, Cinnamomum crassi corticis, tanquam ligneum significare volunt: est enim & in genere crassioris Cinamomi, quod & valde bonum est, hoc est, acre, odoratum ac aromaticum. Nec caret hac Mesua mens, ubi crassum Cinnamomum requirit, suis rationibus: quas perpendat Francisci Alexandri Apollo oportet. Itaque Cinnamomum tenuis corticis electum, per se, aque atque per Darseni Cinami, crassi corticis Cinnamomum bonum, distinctim cum Cordo hic interpretandum, intelligendum atque legendum existimo: utrumque tanquam in suo genere optimum. De Cinnamomo autem & Cassia, Garcia de Aromatibus librum quem dixi, consule: ubi doctissimorum etiam hactenus virorum de hisce rebus altercationes, aniles, prorsusque futiles esse animadvertes.

B Cuminum, à Cordo huic medicamento temere impositum, hortante & id quoque Euchsio, Monachis id prius monstrantibus, expunxi.

EST medicina salubris ad humorositatem ventriculi, & putrefactionem in eo. Phlegma digerit, & digestionem adiuvat.

Dian-

Dianthos D. Nicolai.

℞. Florum Rorismarini ℥ j.
 Violarum Rosarum
 Glycyrrhizæ ana ℥ vi.
 Caryophyllorum Spicæ Indicæ
 Nucis moschatæ
 Galangæ Cinnamomi
 Zingiberis Zedoariæ
 Macis Ligni Aloës
 Cardamomi Anisi
 Anethi [videlicet seminis] ana ℥ iiij.
 Sacchari.

PRODEST præter rationem tribula-
 tis, cardiacis: animi lætitiâ auget. Eos
 roborat qui à longo morbo debiles adhuc
 sese recolligunt. Venterculum perpulchre
 emendat.

Diamargariton frigidum
D. Nicolai.

℞. Nucleorum sem. Citrulli
 Cucurbitæ Melonis Cucumeris
 Seminis Portulacæ
 Papaveris albi
 Santali albi
 Santali moschatellini [id est, Citrini, boni
 odoris]
 Ligni Aloës Zingiberis
 B 3. Rosa-

30 CONFECTIONES.

Rosarum rubrarum
 Florum Nymphææ albæ [*id est, Nenupharis*]
 Florum Boraginis
 Myrtilorum verorum ana ʒ j.
 Corallii albi
 Corallii rubri ana ʒ β.
 Margaritatum ʒ iiij.
 Sacchari.

NUCLEUS seminum, est ipsa in medio seminum medulla. Sunt autem eximendi horum seminum nuclei, cum iam preparanda est confectio hac, aut alia, que durare debent: nam diu ante exempti rancidi fiunt.

OMNEM virium imbecillitatem firmat: iis quos animus deficit, sive à corde sive à stomacho deliquium originem ducat, omnem noxæ causam vitalium partium discutit. Insuper asthmaticis, tussientibus, tabidis auxiliatur. Longo morbo deiectos, & imbecillitate languentes recreat, & ad pristinum robur conducit.

Diamargariton calidum

D. Auicenna.

B. Margaritarum non perforatarum
 Pyrethri ana ʒ j. Zingiberis
 A Mastiches ana ʒ iiij.
 B Zedoariæ Doronici
 * Seminis Apii Cassiæ

Carda-

AROMATICAE.

31

Cardamomi Nucis moschatæ
 Macis Cinnami ana ʒ ij.
 Been albi Been rubei
 Piperis
 Macropiperis ana ʒ ii.
 Cinnamomi ʒ v.
 Sacchari.

C

*

D

*

P. C. SCHOL.

Zedoaria.] *Avicenna exemplaria editio- A*
nis penultima, Zurumbet; postrema autem,
à Valgriso inquam exhibita, Zedoaria legunt,
ut hinc vocum harum & rerum vicinitatem
atque ambiguitatem (de quibus à plerisque
concertatur) tibi expendendam nunc relin-
quam.

Doronici] *L. Fuchsius Doronicum hic ex- B*
purgit, quod tamen omnia Avicenna exemplaria
aptissime etiam recipiunt.

Casia.] *Cum Cordus huius loco rad. C*
Tapsia pessime haberet, correctiora Avicenna
exemplaria Scytaragi legunt, nonnulla Caspæ,
quod non nisi Casia est. Nam ineptiores Itali
etiam Casiam addita p ante s Caspam scribere
solent. Scytaragi autem cum plura significata
habeat, littera unius forsitan aut carentia, aut
mutatione (ut in plurimis dictionibus usu ve-
ni) quandoque Epidium designat, quandoque
Casiam: quam hic intelligendam, commo-
disissimeque indendam dico. Quare Francisci
Alexandri Apollinis stupidam pertinaciam,

B 4

Fuchsis

Fuchsio etiam mihi astipulante, demiror, Tapsiam hic (medicamento huic adeo iniquam) sumendam esse mordicus defendentis: Interim non tantum quomodo C in T mutata, sed Radicis vox accedere qui potuerit, forsitan exclamabitur: verum Lacones habeo hic mihi impetrantes.

D Cinnami.] Hac voce Cordus carebat aequae atque Been albi. In Avicenna Cherse legitur, quod Cinnamum interpretantur.

VALET mulieribus: rectificat enim dispositionem matricis, & ventriculorum eorum.

Diamoschum dulce, D. Mesue.

R.	Croci	Doronici
	Zedoariæ	Ligni Aloës
	Macis ana	ʒ ij.
*	Margaritarum albarum	Serici crudi tosti
	Charabæ [id est, Succini]	
*	Corallii rubri ana	ʒ ij. β.
	Galliæ moschataæ veræ	
*	Ocimi citrati ana	ʒ j. β.
	Been albi	Been rubri
	Folii [aut succedaneieius]	Spicæ Indicæ
	Garyophyllorum ana	ʒ j.
	Zingiberis	Cubearum
	Piperis longi ana	ʒ j. β.
	Moschi	ʒ ij.
	Sacchari albi.	

O C I -

OCIMUM *citratum non est Melissa, sed species quadam Ocimi sive Basilici, odore Melissa aut Citrei mali: cuius defectu, garyophyllatum Ocimum sumi potest.*

PRODEST contra cordis palpitationem: ei quoque cui tumultuosa insomnia obversantur, item iis qui incertis timoribus corripiuntur. Malis cerebri frigidis, vertigini, comitialibus, & difficulter spirantibus succurrit.

Diamoschum amarum, D. Mesuae.

R. Croci	Doronici		
Zedoariae	Ligni Aloës		
Macis	ana	ʒ	ij. *
Margaritarum albarum			
Serici crudi tostii	Charabæ		A *
Corallii rubri	ana	ʒ	ij. β. *
Galliæ moschatæ veræ			
Ocimi citrati	ana	ʒ	j. β.
Been albi	Been rubri		
Folii [am succedanei eius]			
Spicæ Indicæ			
Garyophyllorum	ana	ʒ	j.
Zingiberis	Cubebæ		
Piperis longi	ana	ʒ	j. β.
Moschi	ʒ	ij.	
Absinthii			
Rosarum	ana	ʒ	ij. *
Aloës lotæ	ʒ	iiij.	*
	B	ʒ	Casto.

Castorei

Ligustici ana ʒ j.

Cinnamomi ʒ ij. β.

* Sacchari,

SERICUM crudum tostum significat Sericæ bombycis vellus, nullo colore tinctum; nullique humori aut succo qui tingendo fit, incoctum; sed tale quale natura est, fideiisque inditum, ac donec conteri possit tostum aut assatum: vulgo dicitur Sericum ustum; quamvis comburi non debeat, sed torreretur aut assari tantum.

P. C. SCHOL.

A Setam pro Serico Cordus undiquaque barbare legebat.

Hæc confectio valentior est ad ea quæ supra dicta sunt: & proprie ad exiccandum humiditates ventriculi, & putrefactiones eius.

*Diagalanga D. Mesua.***A** ℞. Galangæ

Ligni Aloës ana ʒ vj.

Garyophyllorum Macis

Ligustici ana ʒ ij.

Zingiberis Macropiperis

Leucopiperis Calami aromatici

Cinnamomi ana ʒ j. β.

Calaminthæ siccæ Menthæ siccæ

Carda-

Cardamomi maioris
 Spicæ Indicæ Seminis Apii
 Seminis Fœniculi Seminis Anisi
 Seminis Carvi ana ʒ j.
 Sacchari albissimi.

P. C. SCHOL.

ʒ vj.] Legendum esse ʒ vj. Fuchsus recte mo- A
 net, non ʒ vij, ut Cordus male habebat.

V. A L E T adversus crassiores flatu, aci-
 dos ructus, pravamque concoctionem:
 item actiones ventriculi & iecoris à frigi-
 ditate impeditas, robustiores reddit, cas-
 demque emendat.

Diapenidion D. Nicolai.

ʒ. Penidiarum ʒ ij. *
 Pinearum
 Amygdalorum dulcium A
 Papaveris albi ana ʒ iij. ʒ j.
 Cinnamomi
 Garyophyllorum
 Zingiberis Succu Glycyrrhizæ
 Tragacanthæ Gummi Arabici
 Amyli candidissimi
 Seminis enucleati Cucurbitæ
 Citrulli
 Cucumeris
 Melonis ana ʒ j. ʒ ij.
 Camphoræ ʒ β. *
 B 6 Sacchari

36 CONFECTIONES.

Sacchari albissimi.

AMYLUM hodie corrupto vocabulo dicitur
Amydum.

P. C. SCHOL.

A Delevi *Amygd. amaras*, quas Cordus perpe-
ram addiderat.

VALET adversus omnem thoracis
noxam, tussim à frigore contractam, vocis
iacturam: tabidis denique & purulenta
exscreantibus succurrit.

Diairis simplex.

R. Ireos ℥ β. Sacchari candi
Specierum diatragacanthi frigidi ana ʒ ij.
Sacchari albissimi.

* POTEST fere eadem quod sequens, li-
cet imbecillius.

Diairis Salomonis, ex Nicolao.

R. Iridis ℥ j.
Pulegii Hyssopi
Glycyrrhizæ ana ʒ vj.

* Tragachanthæ
Amygdalorum Pinearum
Cinnamomi Zingiberis
Piperis ana ʒ iiij.

Caricarum Passularum enucleatarum

Car-

Carnium dactylorum ana ʒ iij. β.
 Styracis calamitæ rubæ [potius rufæ, legit
 p. c.] ʒ ij. ʒ j.

Sacchari albissimi.

Tussiculosis, difficulter spirantibus au-
 xiliatur: abscissæ vocis iacturam resarcit,
 quæ refrigeratione contracta sit.

Diatragacanthum frigidum,
D. Nicolai.

ʒ. Tragacanthæ albissimæ ʒ ij.

Gummi Arabici ʒ j. ʒ ij.

Amyli ʒ β.

Glycyrrhizæ

Nucleorum seminum Cucurbitæ

Cucumeris

Citrulli

Melonis ana ʒ ij.

Camphoræ ʒ β.

Penidiarum ʒ iij.

Sacchari albissimi.

Medetur omnibus pulmonum & tho-
 racis vitiis aridis, maxime tabidis, macie
 confectis: Inflammatione lateris laboran-
 tibus, omnibusque tussibus calidis & sic-
 cis, exasperationi linguæ & faucium.
 Devoratum tam diu ægrotans in ore con-
 tineat, quoad liquefactum perfecte exu-
 satur.

B 7

Dia-

*Diatragacanthum calidum**D. Nicolai.*

- * ℞. Gummi Tragacanthæ ℥ iiij.
 * Hyssopi Pineorum nucleorum
 Amygdalorum amborum purgatorum
 Seminis Lini ana ℥ vj. Sem. Fœni græci
 Cinnamomi ana ℥ β.
 Glycyrrhizæ rasæ Succī Glycyrrhizæ
 Zingiberis ana ℥ ij.
 Sacchari albi.

Valet tussientibus ex frigido phlegmate, & non valentibus eiicere; asthmaticis, empyicis, anhelosis, suspiriosis, peripneumoniacis, phthificis, & ad omnem coarctationem pectoris: Stomachum confortat, digestionem procurat.

Manus Christi perlata.

- ℞. Sacchari clarifacii ℥ j.
 Aquæ Rosarum ℥ β.

Concoquantur dum aqua rosacea igni evanescat, & saccharum iustam crassitiem consequatur. In fine margaritarum minutissime tritarum ℥ β. addatur, atque super marmor aqua rosacea inspersum infundatur, & fiant rotulæ.

P. C. SCHOL.

Quantis cachinnis Cordus, & tanquam
caus

caeci caco duce Fuchs. Colonienses medici, ac Francisci Alex. Apollo, vel pueris Pharmacopœorum, hoc scripto sese deridendos exhibuerint, vix exprimi possit: ut hinc non tractari à fabris fabrilis, lucide cerni queat. Eo pacto quod è huiusmodi imaginariis, extraque arenam Medicorum quorundam scriptionibus, nullam debitam miscendi conficiendique rationem, ut neque modum, & ex consequenti parum aut nihil artis suae frugis, operisque manuarii commodi, haurire disce-reve possint Pharmacopœi: ni margaritas, oleum & operam omnem frequentissime perdere, ac vitiatas materias porcis obiiicere velint.

MEDETUR deiectis viribus, ardentibus febribus; & imaginationes falsas abolet.

Diaphysopum D. Nicolai.

- R. Hyssopi Ireos Thymi
- Melanopiperis ana ʒ xxx.
- Pulegii
- Thymbrae [eius loco sume Saturiam]
- Rutae Cumini ana ʒ xx.
- Carnium dactylorum
- Tragacanthae Glycyrrhizae
- Caryocarum pinguium Passularum enucleatarum
- Foeniculi ana ʒ x.
- Zingiberis Scm. Anisi

Carvi

Carvi

Ligustici ana ʒ v.

Sacchari.

Aecommodatum est ad capitis querelā ex frigido; uvam exiccat, arterias purgat, tussim compescit, omnes frigiditates pectoris & stomachi emendat; digestionem procurat; pleuriticis & empyicis mirabiliter opitulatur.

Diacostum D. Mesuæ.

ʒ. Costi candidi, aromatici, amari
Cassia lignea veræ Cinnamomi ana ʒ v.

Seminis Apii Seminis Anisi.

Schœnanthi

Rhabarbari ana ʒ iiʒ.

Asari ʒ iiiʒ.

Croci Aristolochiæ

Myrrhæ ana ʒ ij.

Sacchari.

SCHŒNANTHI. *Hodie corrupto nomine dicunt Squinanthum.*

COSTI AMARI. *Capit hieci annis asferri loco veri Costi adulterinus quidam: qui nequaquam accipiendus est, ut supra dictum est, sed candidus, amarus & aromaticus.*

ASARI, *id est, radicum eius. sola enim radices ad medicinam accipi debent.*

VALET ad dolorē viscerum & oppilationem in eis, & ad principium hydropisis.

Dia-

*Diarhodon Abbatis,
ex Nicolao.*

- ℞. Santali albi
 Santali rubri ana ʒ ij. β.
 Tragacanthæ
 Gummi Arabici
 Spodii ana ʒ ij.
 Asari Mastiches
 Spicæ Indicæ Cardamomi
 Succi Glycyrrhizæ Croci
 Xyloaloes [*id est, Ligni Aloës*]
 Garyophyllorum *
 Gallix moschata Nicolai
 Anisi Fœniculi
 Cinnamomi Rharbarbari
 Seminis Ocimi A
 Berberis [*id est, acinorum eius.*] B
 Seminis Scariolæ Seminis Portulacæ
 Nucleorum seminis Cucurbitæ
 Citrulli Cucumeris Melonis
 Seminis Papaveris albi ana ʒ j.
 Margaritarum
 Ossis è corde cervi ana ʒ β.
 Sacchari Candi [*ut eo melius species conser-*
ventur]
 Rosarum ana ʒ j. ʒ iij.
 Camphoræ ʒ vij.
 Moschi ʒ iij. β.
 Sacchari albissimi.

S C A-

SCARIOLA proprie est *Endivia* illa vulgaris, quæ in dorso foliorum est spinosa. Quid autem vera sit *Endivia*, ubi locus postulaverit, dicemus.

P. C. SCHOL.

- A Berberis.] acini sunt hic, fructus Berberis integri.
- B Scariola.] Cordum non novisse Scariolam, hoc nomine vulgarem admodum plantam, monente & id Francisco Alex. satis liquet; ex eo quod in Foliorum dorso eam spinosam faciat, ut *Sonchum præ oculis habuisse videatur.*

VALET aduersus ventriculi calorem, iccinoris, lienis, pulmonumque: contra viscerum dolores, & omnem totius corporis noxam à calore proficiscentem.

Dialacca maior, D. Mesuæ.

℞. Laccæ preparatæ [cuius preparatio in fine habebitur]

Rhabarbari ana ꝑ iiij.

Spicæ Indicæ

Mastiches Apii

Coliculorum Schœnanthi Absinthii

Succi Eupatorii Mesuæ

Ammios Sabinæ

Amygdalorum amarorum

Costi Myrrhæ

Rubiæ tinctorum Fœniculi

Anisi

Anisi Afari
 Aristolochiæ rotundæ veræ
 Gentianæ Croci
 Cinnamomi Hyssopi
 Casie lignee veræ Sūmitatū Schœnanthi
 Bdellii ana ʒ j. β.
 Piperis
 Zingiberis ana ʒ j.
 Sacchari albissimi.

A

COLICULORUM Schœnanthi.] Herba hæc aromatica à Græcis dicitur Σχοῖν, id est, Schœnus, & significat Iuncum aromaticum, qui hætenus improprie dictus est Squinanthum. Nam Schœnanthum sive Σχοῖν ἀνθ, significat Iunci huius aromatici florem, qui non affertur ad nos. In hanc autem compositionem ingreditur bis Schœnanthum; hoc quidem loco coliculi aut stipites eius, inferius vero summitates eiusdem.

SUMMITATUM Schœnanthi, id est, florum eius: nam flores in summitate huius herba constituti sunt, & proprie Schœnanthum appellantur: sed quia flores non ad nos feruntur, cogimur tenerimas eius partes in cacumine decerptas, eorum vice medicamentis miscere.

SUCCI Eupatorii.] Hic succus non debet fieri ex vulgari Eupatorio, neque ex Eupatorio Græcorum, id est, Agrimonia falsohodie vocata, sed ex Eupatorio quod Mesue describit. Est autem Eupatorium Mesue ea herba,
 que

B

quæ ab Italis dicitur *Gratia Dei*, sine *Gratiola*; cuius magnus est proventus *Wittenberge* in pratis ad *Albim* fluvium sitis.

P. C. SCHOL.

A *Aristolochiam longam*, erronee in contextura à *Gordò inrusam*, delevi.

B *Succi Eupatorii*.] *Gratiola* vocata, purgatoria herba, foliis *Hyssopi*, *Eupatorium Mesua* haud dubio, ut & *L. Euchsus*, *Matthiolus*, ac *Franciscus Alex.* recte monent, esse non potest. Satius igitur erit, *Ageratum Dioscoridis*, quod & hodie *Eupatorii Mesues* nomen obtinuit, in eius locum substituere, donec melius doceatur.

VALET adversus frigus ventriculi: obstructions, inflationes iccinoris, & renum duritias sanat. aquæ inter cutem causas omnes discutit. menses ciet: flatuosos spiritus ab alto corpore abigit.

Diacurcuma, id est, $\Delta\iota\alpha\ \text{Κε}\rho\kappa\upsilon$
maior, *D. Mesua*.

\mathcal{R} . Croci	Asari
Petroselini Macedonici	
Dauci	Anisi
Apii ana	̄ iiij.
Rhabarbari	Meu
Spicæ Indicæ ana	̄ vj.
Costi	Myrrhæ

Cassia

- Casiæ lignæ veræ Schœnanthi
 Carpobalsami [aut aliquod succedaneum, ut
 superius significatum est]
 Rubiæ tinctorum
 Succii Absinthii
 Succii Eupatorii Mesuæ [i. Gratiolæ]
 Opobalsami [aut aliquod succedaneum, sive
 oleum Garyophyllorum, aut aliud crassum
 odoriferum oleum] ana ʒ ij.
 Galami aromatici
 Cinnamomi ana ʒ j. β.
 Scordii [videlicet veri]
 Scolopendriæ [Ceterach intellige]
 Succii Glycyrrhizæ ana ʒ ij. β.
 Tragacanthæ ʒ j.
 Sacchari albißimi.

Confert ad ægritudines antiquas, & ca-
 chexiam; & ad hydropisum iuvamentum
 est manifestum, & eradicat ægritudines
 hepatis & lienis chronicas, quæ iam in-
 duratæ sunt: & confert ad corruptio-
 nem stomachi, & humiditatem frigi-
 dam, & ventositates grossas in eis, & ad
 dolorem renum & vesicæ, & urinam pro-
 vocat.

Diaprasium D. Nicolai.

- R. Prassii ʒ v. β.
 Tragacanthæ Pinearum mundatarum
 Amygdalorum dulcium

Pista-

46 CONFECTIONES

Pistaciorum Carnium dactylorum

Carycarum pinguium

Passularum enucleatarum ana ꝑ iij. ꝑ.

Cinnamomi

Garyophyllorum

Nucis Moschatae

Macis Ligni Aloës

Galangae Spicae Indicae

Zingiberis Zedoariae

Glycyrrhizae Rhapontici

Anacardii Styracis calamitae

Galbani Terebinthinae

Mastiches Myrrhae

Ireos Aristolochiae rotundae

Corticum radicum Capparis

Gentianae Melanopiperis

Anisi Foeniculi

Anethi Apii

Petroselinis Macedonici

Saxifragiae ana ꝑ ij.

Hermodactylorum

Origani Peucedani

Schœnanthi Cardamomi

Leucopiperis

Carvi Ligustici

* Vincetoxici ana ꝑ j. ꝑ. ꝑ j. ꝑ.

Balsamitae Pulegii

Distamni Cretici

Costi Pyrethri

Thymbræ Basiliconis

Pæoniae [videlicet radicis eius aut seminis]

Macro-

Macropiperis Amomi Sinoni
 Orobi veri ana ʒ j. ʒ ij. β.
 Xylobalsami [aut succedaneum aliquod simile
 descriptioni Xylobalsami]
 Casiæ fistulæ
 Corallii rubri Rasuræ Eboris
 Carpobalsami [aut aliquod succedaneum, ut
 supra]
 Dauci Cretici ana ʒ β.
 Moschi Ambræ
 Ossis è corde cervi ana ʒ xiiij.
 Sacchari albissimi.

SAXIFRAGIA in Italia dicitur ea herba, quam in Germania Pimpinellam vocamus. Itali habent diversam Pimpinellam.

BALSAMITÆ.] Nicolaus Alexandri-
 nus Latine impressus, non Balsamitam ha-
 bet, sed Balsamum: significat tamen Balsami
 vox, nonnunquam etiam Mentham; cuius spe-
 cies est Balsamita, hoc loco recipienda: nam si
 Balsami liquorem intellexisset Nicolaus, non
 simpliciter Balsamum, sed Opobalsamum po-
 suisset.

SINONUM, secundum Mattheum
 Sylvaticum, est Petroselinum agreste. Sed de
 eo infra in annotationibus Aureæ Alexan-
 drina.

CASIÆ fistula nomine hoc loco nequa-
 quam debet intelligi Casia fistula, cuius nigra
 medulla bilem per alvum purgat; sed Casiali-
 grea aromatica, quæ Cinnamomo similis est:
 nam

nam hac etiam apud probatos veteres auctores
Cassa fistula vocatur.

- B Daucus Creticus hodie ignotus est,
ideo possumus eius loco Seseli Creticum accipe-
re, id est, *Berrvurtz*, aromaticam herbam, foliis
Feniculi, sed multo minoribus.

P. C. SCHOL.

- A Balsamitæ.] Cum Nicolai codex, ut &
Cordus fatetur, Balsami legat; eo non herba
Balsamita vocata, neque cum Fuchσιο Balsa-
mi veri folia, sed oleum seu succus veri Balsa-
mi, Opopalsamumve hic intelligendum esse ex-
istimo.

- B Daucus Creticus.] *Berrvurtz* Germanis
vocata herba, seu Feniculus porcinius Belgis,
non est Siseli Creticum, ut neque Daucus
Creticus, sed potius Meum Diosc. aut illi
proximum. Daucus autem Creticus verus,
Diosc. delineationi ad amissim conveniens,
semine acri, albo, hirsuto, oblongo, nu-
perrime cognosci cepit: viretque in hortu-
lo hodie, inter plurimas raras plantas, no-
stro.

Sanat capitis vertigines, oculorum ca-
ligines abstergit, palatum & arterias pur-
gat, distillati onem uvæastringit, dentium
dolorē mitigat. Asthmaticis & suspiriosis
peculiariter opitulatur, pectoris & pulmo-
nis causas facile amputat. Stomachi & he-
patis dolores & debilitates sedat, splene-
tico-

ricorum & pleuriticorum angustias paragonisat: omnium interaneorum vitiis prodest: inflationes & torsiones ab eis aufert. Nephriticos, calculosos, stranguriosos & colicos purgat, & dolorem relevat. Sæpius autem sumptum, colorè pallidum emendat, menses deducit, & in ordinem debitum redigit. Typos quotidianarios & quartanarios reprimat. Qui autè hoc electuario usus fuerit, à multis conservabitur morbis.

Diatrion santalon D. Nicolai.

R. Santali albi	Santali rubri
Santali citrini	Rosarum
Sacchari	ana ʒ iij.
Rhabarbari	Spodii
Succi Glycyrrhizæ	
Seminis Portulacæ	ana ʒ ij. ʒ β. ʒ v.
Amyli	Gummi Arabici
Tragacanthæ	
Nucleorum seminis Melonis.	
Cucumeris Cucurbitæ	Citrulli
Seminis Scariolæ	ana ʒ j.
Camphoræ	ʒ j.
Sacchari albissimi.	

SCARIOLA est *Endivia vulgaris*, cuius folia in dorso habent spinulas, ut dictum est supra in *Diarhodon Abbatis*.

Pollet adversus iccinoris & ventriculi

C

cale-

50 CONFECTIONES
calorem mirum in modum: tabidis & re-
gio morbo correptis itidem prodest.

Diaxyloaloes D. Mesue.

R. Ligni Aloës crudi
Rosarum ana ʒ j.
Garyophyllorum Spicæ Indicæ
Macis Nucis moschatae
Galliæ moschatae Mesuæ Cubearum
Cardamomi maioris
Cardamomi minoris
* Mastiches
Cinnamomi
Cyperi Schœnanthi
Zedoariæ Been albi
Been rubri
Folii [aut Macis sive Spicæ Nardi]
Serici crudi Margaritarum
Corallii rubri Charabæ
Foliorum Citrei mali
Corticum Citrei mali
Ocyimi garyophyllati
Sisymbrii Menthæ siccæ
Sampfuchi [idest, Maiorana]
Piperis longi
Zingiberis ana ʒ iiij.
Moschi boni ʒ j.
Ambra ʒ j. ʒ.
Sacchari albissimi.

CYPERI, videlicet Cyperi rotundi: nam
rotunda

rotunda radices Cyperi proprie & simpliciter ab auctoribus Cyperi vocantur. Longis vero radicibus Cyperus, vocatur ab iisdem Cyperis. Quonia vero non semper rotundum habere licet, necesse est in penuria eius, longo uti.

S I S Y M B R I U M est menha aquatica, nigricantibus, ut purpura, caulibus.

P R O D E S T malis ventriculi, cordis & iecinoris frigidis, animæ defectioni, concoctionique. Oris fœtorem abigit, lætitiâque parit.

Diatrion pipereon Mesua.

℞. Macropiperis Melanopiperis

Leucopiperis ana ʒ v.

Zingiberis Thymi

Anisi ana ʒ ij.

Spicæ Indicæ Ammios

Amomi [quod non habetur, & loco eius capitur Carpesium sive Cubeba, aut Galantus aromaticus officinarum, qui pro vero Acoro habetur.]

Cinnamomi ana ʒ j.

Cassia lignæ Seminis Apii

Seselios

Asari

Enulæ sicæ ana ʒ ʒ.

Sacchari albissimi.

Refrigerato ventriculo, & acido ructui, quartanis, exolutis, iecinorosis, & inflammationibus auxiliatur. Item tussientibus.

Diazingiber D. Nicolai.

℞. Zingiberis Galangæ
 Garyophyllorum Cinnamomi
 Nucis moschatae Granorum paradisi
 Piperis longi Macis
 Cardamomi Spicæ Indicæ
 Rhabarbari Rosarum rubrarum ana ʒ xv.
 Pinearum mundatarum ʒ β.
 Phisticorum [*id est, Pistaciorum*] ʒ ij.
 Anisi Fœniculi
 Glycyrrhizæ rasæ Croci ana ʒ β.
 Sacchari albissimi.

* Ventriculum roborat & firmat.

Electuarium Ducis, D. Nicolai.

℞. Anisi ʒ ij. ʒ xv.
 Glycyrrhizæ
 Mastiches ana ʒ ij. ʒ v.
 Cinnamomi
 Chamædryos Zingiberis
 Galangæ Fœniculi
 Carvi ana ʒ j. ʒ xv.
 Xylocasie Calaminthæ
 Dauci Pyrethri
 Piperis albi Piperis longi
 Cyperi [*scilicet rotundi*]
 Schœnanthi Ircos

Amo-

Amomi [*aut succedaneum eius*]Folii [*aut succedaneum eius*]Asari ana \mathfrak{z} j.

Spicæ Indicæ Croci

Gummi Arabici Tragacanthæ

Semini Anethi Calami aromatici

Cubearum Garyophyllorum

Carpobalsami

Ligustici Semini Olusatri

Baccarum Iuniperi Sefelios

Pentaphylli [*videlicet radicem eius*]

Semini Alparagi

Semini Citri

Acori [*aut loco eius Galangæ*]

Ammios Rhabarbari

Nucis myristicæ [*id est, Nucis Moschata*]

Ligni Aloës

Basilici garyophyllati

Mili folis

Semini Saxifragæ

Nucleorum semini Citrulli

Cucumeris

Melonis Cucurbitæ

Semini Scariolæ

Petrofelini

Been albi Been rubri

Styracis calamitæ

Cardamomi ana \mathfrak{z} β . \mathfrak{z} v.Penidiarum \mathfrak{z} iiij. \mathfrak{z} ij. β .

Sacchari albissimi.

CHAMAEDRYOS, *videlicet vera, quæ*C \mathfrak{z} *folia*

folia habet similia quercus. nascitur in montibus Iena, & inter Herspruck atque Ambergam.

OLUSATRI semen, est magnum semen, quod in omnibus Pharmacopoliis dicitur Macedonicum sive Petroselinum Macedonicum.

Valet ad indigestionem & ventositatem stomachi & intestinorum, & ilei dolorem & lapidis.

Electuarium de Gemmis D. Mesua.

℞. Margaritarum albarum ʒ iij.
 Sapphiri Hyacinthi
 Sardæ Granatorum
 Smaragdi ana ʒ j. ꝑ.
 Zedoariæ Doronici
 Corticum Citrei mali Macis
 Seminis Ocymi garyophyllati ana ʒ ij.
 Corallii rubri Charabæ
 Rasuræ Eboris ana ʒ ij.
 Been albi Been rubri
 Garyophyllorum
 Zingiberis Piperis longi
 Spicæ Indicæ
 Folii [*aut succedanei eius*]
 Croci
 * Cardamomi ana ʒ j.
 Trochiscorum Diarhodon
 Ligni Aloës ana ʒ v.
 Cinnamomi Galangæ

Zurum.

Zurumbeth ana ꝓ j. β.
 Foliorum Auri
 Foliorum Argenti ana ꝓ ij. *
 Ambraꝝ ꝓ ij. Moschi ꝓ β.
 Sacchari albissimi.

SAPPHIRUS & *Smaragdus*, qui passim in Myropoliis habentur, nihil valent; cum flammam edant in igne, & ex argenti fodinis colligantur: quare omittendi sunt; aut loco eorum, de *Hyacintho* & *Granato* maius pondus sumatur.

SARDA est gemma qua neotericis *Carniola* vocatur, quod diligenter est notandum. Hactenus enim qualis esset gemma *Sarda*, ignoravimus omnes.

ZURUMBETH est species *Zedoaria*, qua **A** radicem habet rotundam & globosam, & afferatur cum *Zedoaria* longa.

P. C. SCHOL.

Zurumbeth est spec.] Inter tres *Zedoaria* **A** species qua *Antuerpianam* advehantur radiculis oblongis, quartum quid optimo *Zedoario* potissimum immixtum reperitur, rotundus globulis, & ea propter *Truncosa Zedoaria* à *Materialistis* nostris vocitata: hac utentur *Zurumbeth* loco *Pharmacopi*, & *Garciam* ab *Horto De Aromatibus Indicis* huiusce de rebus consulant, plura noscere qui voluerint.

Malis cordis, ventriculi, cerebri, iecinoris,

C 4

cinoris, & uteri frigidis auxiliatur. Item palpitationi cordis, defectiōni animæ, ac concoctiōni: tristitiā deniq; citra causam ortam amovet.

Electuarium Iustinum D. Nicolai.

℞. Cinnamomi

Folii [ant succedanei eius] Costi

Nardi [id est, Spica Indica]

Cassia lignea Aristolochiæ longæ

Aristolochiæ rotundæ Enulæ campanæ

Hysopi Pulegii Artemisiæ

Pentaphylli [videlicet radicis eius]

Leucopiperis Orobi veri

Petroselinii Ligustici

Olusatris [i. Petroselinii Macedonici vocati]

Seminis Urticæ

Milii Solis

Saxifragiæ seminis [sumatur eius loco seminis
Pimpinella nostra, Germanorum videlicet,
non Sanguisorba vocata.

Baccarum Iuniperi Seminis Asparagi

Sileris montani

Seminis Apii Seminis Anethi

Seminis Rutæ Seminis Citrei mali

Seminis Fœniculi Seminis Anisi

Baccarum Lauri ana ꝑ j. β.

Sacchari albissimi.

Valet ad dolorē renū: calculos frangit,
& arenas expellit, ac stranguriā dissolvit.

Confe-

Confectio Liberans [scilicet à peste.]

- ꝛ. Radicum Tormentillæ
 Seminis Acetosa
 Endiviæ
 Coriandri præparati
 Citrei mali ana ʒ j. ꝑ.
 Santalorum omnium
 Dictamni albi ana ʒ j.
 Boli Armeni præparati
 Terræ sigillatæ [loco eius Bolus Levanticus, id
 est, Orientalis, sumatur] ana ʒ iij.
 Margaritarum Corallii albi
 Corallii rubri Charabæ
 Rasuræ Eboris
 Spodii [id est, Eboris usti, de quo in fine]
 Ollis è corde cervi
 Been albi Been rubri
 Dronici Cardamomi
 Cinnamomi Macis
 Ligni Aloës
 Casiæ lignæ [aut succedanei eius]
 Croci Zedoariæ ana ʒ ꝑ.
 Smaragdi [loco eius Hyacinthi aut Granati]
 Hyacinthi Granati
 Serici crudi incisi & torrefacti ana ʒ j.
 Penidii
 Sacchari Candi ana ʒ ij.
 Florum Neupharis [id est, Nymphae]
 Buglossæ
 C 5 Rosa.

Rosarum ana ʒ j.

Camphor ʒ vij.

Moschi

Ambræ ana ʒ iij.

Sacchari albiissimi.

Contra pestem plurimum valet: tutatur corpus ne lædatur à pestifero aëre, & præservat humores à corruptione.

Confectio Cordialis, Alex. Benedicti.

℞. Margaritarum

Spodii [*id est, Eboris usti*]

Granatorum verorum

Cinnamomi Tormentillæ

Boli Armeni ana ʒ iij.

Santalorum omnium Rasuræ Eboris

Unicornu ana ʒ ij. Hyacinthorum

Sapphiri [*loco eius maius pondus Hyacinthi*]

Corallii albi Corallii rubri

Charabæ albæ [*ad. Succini*]

Valerianæ veræ

Dictamni Zedoariæ

Ligni Aloës ana ʒ i.

Terræ sigillatæ [*aut Boli Levantici, hoc est,**Orientalis*] ʒ i. ʒ ij.

Serici erudi modicum torrefacti ʒ ij.

Ossium è corde cervi ʒ j. β.

Been albi

Been rubri ana ʒ ij.

Foliorum auri opt. numero v.

Moschi

Moschi

Ambrae ana ḡ x.

Sacchari albissimi.

P R A E S E R V A T corà peste.

*Electuarium Letitiae, Galeni;
ex Nicolao.*

ꝛ. Florum Ocymi garyophyllati

Crocī Zedoariae

Xylobalsami [pro quo Lignum Aloës, cum in
ista descriptione non habeatur]

Garyophyllorum Corticum Citrei mali

Galangae Macis

Nucis moschatae

Styracis calamitae ana ʒ ij. β.

Anisi Rasurae Eboris

Thymi Epithymi ana ʒ j.

Camphorae Moschi Ambrae

Margaritarum perforatarum

Ossium de corde cervi ana ʒ β.

Auri foliati meri [id est, purissimi]

Argenti foliati meri ana ʒ β. *

Sacchari albissimi

Fiat confectio solida.

Si vero volueris facere in forma liqui-
da sive opiatae, tunc adde

Succi Cydoniorum

Pomorum odoratorum dulcium

Boraginis

C 6

Vini

Vini veteris optimi, ana partes aquales: in tanta mensura, quanta despumando & decoquendo saccharo satis fuerit: nulla enim aqua saccharū dissolvi aut decoqui ad spissitudinem debet in hac cōfectione.

LAETITIAM colorisque bonitatem efficit: concoctionem iuvat, & canitiem retardat.

Electuarium Latificans Rhasis.

℞. Melissæ Corticum Citrei mali
 Garyophyllorū Galliaē moschataē Mesuae
 Mastiches Croci
 Cinnamomi Nucis moschataē
 * Cardamomi
 Neremisch [pro quo potest semen Paonia accipi]
 Been albi Been rubri
 * Zedoariae Doronici
 * Seminis Ocimi
 Seminis Ocimi garyophyllati ana ʒ β.
 Moschi ʒ xxiiij.
 Sacchari albissimi. Fiat confectio in tabulis.

Si vero volueris facere in liquida forma, ut decet, tunc praedictas species sequenti Syrupo misce, & fac in modum opiatae:

℞. Myrobalanorum Chebularum nu. xx.
 * Emblicarum numero xxx.
 * Aqua Pij. aut quantū sufficit. Coquantur trita myrobalani in praedicta aqua, donec

donec remaneat tertia pars; deinde cola.
Colaturæ adde mellis despumati ℥ j. loco
prædicti sacchari: bulliat postea usque ad
iustam spissitudinem; & insperge species *
prædictas, postquam fervor Syrupi re-
missior factus fuerit.

NEREMISCH apud Rhafin est Rosa a-
sinina. Averrois autem interpres dicit Paoniam
esse Rosam asinorum. Ergo, secundum hunc Ne-
remisch idem esset quod Paonia: nisi Rhafis de
utraque, id est, de Neremisch & de Paonia, duo
propria faceret capitula, tanquam de rebus di-
versis. Certo igitur statuere non possumus, quid sit
Neremisch.

Confortat omnia membra principalia,
ex quibus virtutes manant naturales &
animales: iuvat calorem naturalem, &
spiritum vivificat: compescit malas cogi-
tationes: & bonos mores, lætitiâque
& gaudium gignit.

*Electuarium Plivisarcoticum, seu potius
Pleres archonticum, D. Nicolai.*

℞. Cinnamomi Caryophyllorum
Ligni Aloës Galangæ
Spicæ Indicæ Nucis moschatæ
Zingiberis Spodii
Schœnanthi
Cyperii Rosarum
Violarum ana ʒ j. ʒ xv.
C 7 Foliz

62 CONFECTIONES

Folii [*loco ipsius, Macis sumatur*]
 Glycyrrhizæ Mastiches
 Styracis calamitæ
 Sampsuchi [*id est, Maiorana*]
 Balsamitæ Ocymi
 Cardamomi Macropiperis
 Leucopiperis
 Myrtillorum

* Corticis Citrei mali ana ʒ ij. ʒ v.
 Margaritarum splendidarum
 Been albi Been rubri
 Corallii rubri
 Serici tosti ana ʒ j. ʒ ij. ʒ.
 Moschi ʒ vij. ʒ.
 Camphoræ ʒ v.
 Sacchari albillimi.

Tristibus, melancholicis, imbecillo
 ventriculo, deliquio animi à corde profi-
 ciscenti succurrit. Memoriam amissam
 recuperat, sensus acuit, comitialibus &
 asthmaticis prodest, omnemque cerebri
 debilitatem aufert.

Lithontribon D. Nicolai.

Rx. Spicæ Indicæ Zingiberis
 Xylbalsami [*aut Ligni Aloës, ut supra*]
 Acori [*sive Calami aromatici hodie vocati*]
 Cinnamomi
 Peucedani [*videlicet radicis eius*]
 A Meu [*loco eius accipe Seseli Cretici radicem,*
id est, Berwurtz, Germanis vocatam]
 Mela-

Melanopiperis Macropiperis
 Leucopiperis Saxifragiæ ana ꝓ ij. β.
 Opobalsami [*loco eius sumatur oleum ex gra-*
nis Iuniperi]
 Garyophyllorum
 Costi Rhapontici
 Glycyrrhizæ Cyperi
 Tragacanthæ Chamædryos
 Seminis Olusatris [*est semen quod Macedo-*
nicum vulgo peperam vocant]
 Seminis Apii Ammios
 Asparagi Ocymi Vrticæ
 Citrei mali ana ꝓ j. ḡ xv.
 Folii [*aut succedanei eius*]
 Croci Schœnanthi
 Lignæ Casiæ [*aut succedanei eius*]
 Bdellii Mastiches
 Ireos Amomi
 Ligustici Milii solis
 Petroselinii Macedonici Scelios
 Sinoni [*de quo supra*]
 Cardamomi
 Anethi Euphorbii
 Lapidis Lyncis Olei Nardini
 Olei Moschelini ana ꝓ β. ḡ vi. β. *
 Sacchari albissimi.

Si volueris facere in forma Opiatæ,
 tunc speciebus adde triplum mellis de-
 spumati, loco sacchari: diutius enim du-
 rant species melle exceptæ, quam saccha-
 ro, potest tamen utroque modo fieri.

Olei

Olei Moschelini præparatio infra habebitur.

P. C. SCHOL.

A Meū] Sefli Creticum Cordo vocatum, quod Berovurtz Germani, Fœniculum porcinum Belgæ appellant, esse ipsissimum Meū seu Meum Diosc. omnino persuasum habeo. Nec radicem eius tantam, tamve crassam esse, (natalibus præsertim locis natam,) neque tam graviter olere, veluti Matthiolum metuit, ut neque tenuitatis nec odoris à Dioscor. descriptos limites ita transire putem, quin genuinum Meum esse queat: Crassitudo cum crassitudine comparanda cum sit; simul atq; suaviter olere, & simpliciter odoratum esse, aliquantum cum etiam differant. Eo modo, ut quæ de Meo Asturia ac Sistra Monachi observarunt & scribunt; ego, utpote mihi quoque comperta, approbem, illisque manus dem. Proinde si quispiam adhuc nihilominus refragari voluerit, pro Meo vero tamen eo tantisper utentur Pharmacopœi, deserto illo quo hætenus usi sunt nostrates; dum ipse Diosc. Genius nobis aliud proferat. Ceterum imprudenter admodum Matthiolum carpit Euchsius, quod ille una cum Monachis, hanc herbam Apulis Imperatoriam nominari inquit, quam Angelicam esse (sic à Germanis appellatam) male interpretatur Euchsius: cum Imperatoria nomine ab isthoc Meo admodum diversa à Germanis demonstrentur planta.

Præ-

Præclarum ad indigestionem stomachi ex frigidityte. Illorum lumborumque dolores compescit, lapides in renibus & vesica potenter confringit, & inde mirabiliter expellit. Stranguriam & dysuriam è vestigio solvit.

Rosata Novella D. Nicolai.

℞. Rosarum Sacchari
 Glycyrrhizæ ana ʒ j. ʒ j. ʒ ij. β.
 Cinnamomi ʒ ij. ʒ ij. minus ʒ ij. ʒ
 Garyophyllorum
 Nardi [*id est, Spica Indica*]
 Zingiberis Galangæ
 Nucis moschatæ Zedoariæ
 Styracis calamitæ Cardamomi
 Seminis Apii ana ʒ j. ʒ vj. ʒ
 Sacchari albissimi.

CONFERT apprime calori & siccitati stomachi, cordis, hepatis & pulmonis. Sitim compescit & vomitum, abscindit debilitatem stomachi, adstringit laxa. Cardiacis subvenit, sudorem diaphoreticum reprimat, ex chronica infirmitate debiles recreat.

Electuarium Diapneonias.

℞. Radicis Pæoniæ ʒ j.
 Macis Spicæ Indicæ
 Croci Coralliorum rubrorum
 Mar-

66 CONFECTIO NES

Margaritarum non perforatarum

Mastiches ana ʒ β.

Myrrillorum verorum ʒ j. β.

Cinnamomi

Nucis moschatae

Garyophyllorum

Folii [loco eius Casia lignea vera]

Zingiberis Piperis longi

Cardamomi

Granorum paradisi ana ʒ ij.

Glycyrrhizae ʒ v.

Anacardi ʒ j. β.

Moschi Ambræ ana ʒ vj.

Sacchari albillimi.

Fiat confectio in tabulis in æstate.

In hieme vero adde speciebus triplū mel-
lis despumati, & conficiatur electuarium.

CONFERT epilepsia, & vertigini.

*Electuarium Resumptivum**D. Nicolai.*

ʒ. Rosarum Glycyrrhizae

Sacchari ana ʒ ij. ʒ v.

Gummi Arabici

* Tragacanthæ ana ʒ ij. ʒ ij.

Santali albi

Santali rubri ana ʒ j. β. Papaveris albi

Succi Glycyrrhizae Amyli

Seminis Portulacæ

Lactucæ Scariolæ ana ʒ iij.

Garyo.

Garyophyllorum
 Spodii [*pro eo, Eboris ustri*]
 Cinnamomi ana ʒ j. *
 Zingiberis
 Styrcis calamitæ ana ʒ ij.
 Croci ḡ v.
 Penidiarum ʒ β.
 Nucleorum seminis Cucurbitæ
 Citrulli Cucumeris Melonis ana ʒ ij.
 Seminis Cydoniorum ʒ ij.
 Amygdalorū dulcium Pineorū nucleorū
 Berberis Seminis Malvæ *
 Seminis Coti five Bombacis *
 Seminis Violarum Nymphææ
 Sebesten ana ʒ ij.
 Cum Syrupi Violati quantitate sufficien-
 ti fiat Electuarium.

RESTAVRAT humiditatem radica-
 lem: lenit, humectat, nutrit, & confor-
 tat. Aperit poros, obsistit cholera: sedat
 febrem, tussim & sitim. Restituit integras
 vires, & pristinam sanitatem, extenuatis,
 consumptis & heciticis.

Diacorum D. Mesuæ, in sua praxi, *
cap. 1. de affectibus nervorum.

ꝛ. Radicum Secacul Acori
 Pinearum ana l j. β.
 Radices Secacul mundatæ & incisæ co-
 quantur in aqua clara, donec aqua consu-
 matur:

matur: postea optime pistentur, & in minutissimas partes conterantur, donec pulvis similes fiant. Dein adfunde eis mellis odorati & optime despumati l' x. coquantur lento igne, donec tota aqua, quam radices Secacul imbibentur, in vaporem resoluta sit; diligenter agitando, ne ad vasis fundū adurantur radices. Cum autem iustæ spissitudinis consistentiā acquisiverit, ab igne deponito, & adde radices Acori tenuissime tritas, & Pineas minutissime incisas, cum subsequenti pulvere optime mistas:

℞. Piperis ℥ j. Piperis longi

Garyophyllorum Zingiberis

A Macis ana ℥ iiij.

Nucis moschatae Galangæ

Cardamomi ana ℥ iiij.

Omnia ista simul cum melle & radicibus Secacul misceto & unito; diligenter agitando, ne grumi aliqui relinquuntur.

B **SECACUL** verum est Sifer, quod Germani vocant Gritzelmoren, & Klingelmoren, Galli Eschervis & Serviles, Bavari Nudle, Suedi Geyle.

ACORUS, id est, vulgo vocatus Calamus aromaticus. Mesus iubet etiam Acori radices elixari. Sed quia nos recentes & virides non habemus, ut ii qui in calidis regionibus habitant, ideo melius est eas tritas melli admiscere.

P. C. SCHOL.

A Rosas è contextu, à Cordo perperam impostus,

tas, Fuchſio quoque & id volente, ſuſtulit.

Secacul verum.] Secacul non eſt Siſer, ut B
 Cordus exiſtimat: ſed, veluti Franciſco Alexand.
 quoque placet, eſſe poſſet ea planta quam Criſ-
 mum ſpinoſum, ſeu Paſtinacam marinam vo-
 cant Monſpeſſulani: unde mihi in horto meo, à
 Matthia Lobelio doctore Medico ſemine tranſ-
 miſſo, nunc viret. Genuinum interim ſi id non
 fuerit, in eius locum tamen commode ſubſtitui
 poſſet, reſpondentibus facultatibus: dum Arabs
 quiſpiam ipſiſſimum nobis commenſtraverit.

Confert mirum in modum ægritudini-
 bus nervorum: acuit omnes ſenſus & in-
 genium, ſedat dolores capitis; eſt pecu-
 liare remedium frigidarum ægritudinum
 ſenum, & maxime catarrhi.

Pulvis ad Epithemata cordis.

ꝝ. Santali rubri ꝝ j.
 Corticum Citrei mali Santali albi
 Roſarum Corallii albi
 Corallii rubri Charabæ
 Spodii [accipe Eboris uſti] ana ꝝ ß.
 Offis cordis cervini
 Croci ana ꝝ j.
 Specierum Latitiæ Galeni
 Specierum electuarii de Gemmis
 Specierum Diamargariton ana ꝝ iiij.
 Camphoræ ꝝ j.

In pulverem redactæ ſpecies commi-
 ſceantur.

Pulvis

Pulvis ad Epithemata hepatis.

R. Rosarum Santali albi Santali rubri
 Absinthii Schœnanthi
 Spodii [pro eo, Eboris ustri]
 Spicæ Indicæ ana ℥ β.
 Contrita in pulverem misce, & repone.

CONFECTIONES

OPIATÆ.

Diabolibannum D. Nicolai.

R. Castorei Opii
 Hyoscyami albi ana ℥ iij.
 * Cassiæ lignæ ℥ ij. ℥ ij.
 Folii [aut succedanei eorum]
 Croci
 Turis masculi ana ℥ ij.
 Rhapontici
 Amomi [pro quo Carpesium] ana ℥ j. ℥ ij.
 Myrrhæ ℥ j. ℥.
 Pœoniæ Syracis calamitæ
 Macropiperis ana ℥ j.
 Spicæ Indicæ
 Pyrethri Euphorbii
 Leucopiperis ana ℥ ij. ℥.
 Mellis despumati triplex pondus.

EST vero observandum in omnibus opiatis, ut singulis unciiis specierum, misceantur tres

unciæ